

Suriyeli Kampında Çalışan Sınıf Öğretmenlerin Karşılaştığı Sorunlar ve Çözüm Yolları

Problems Encountered by Classroom Teachers Working in a Syrian Camp and Solutions

Aytekin Karbeyaz¹, Vural Aksoylu²

¹Sorumlu Yazar, Dr., Sivas İl Milli Eğitim Müdürlüğü, aytekinarbeyaz@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0002-1483-5581>)

²Okul Müdürü, Osmaniye İl Milli Eğitim Müdürlüğü, vuralaksoylu@gmail.com, (<https://orcid.org/0009-0002-3262-1189>)

Geliş Tarihi: 29.09.2023

Kabul Tarihi: 20.02.2024

ÖZ

Bu çalışmada amaç; Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm yollarını araştırmaktır. Araştırma durum çalışmasına göre desenlenmiştir. Araştırmanın örneklemini kriter örnekleme seçme yöntemine göre belirlenen 15 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Elde edilen veriler NVivo bilgisayar paket programı aracılığı ile içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Analizler sonucunda karşılaşılan sorunlar olarak; Suriyeli öğrencilerin Türkçe'yi yeterince bilmediği, öğrencilerin içinde bulunduğu topluma uyum sağlamada zorluklar çektiği, temizlik alışkanlığının yetersiz olduğu, velilerin okula ilgisiz olduğu, Türkçe öğrenmek istemediği, okulun fiziki şartlarının yetersiz olduğu, öğretim programının ağır ve öğrenciler için fazla olduğu, okulda çalışan personelin yetersiz olduğu bulunmuştur. Sorunlara yönelik çözümler olarak; dil öğrenmek için Türkçe ağırlıklı aktivitelerin yapılması gerektiği, öğrencilere temizlik ve iyi davranış konusunda örnek olunması gerektiği, veliler ile okulda ya da okul dışında ortak aktivitelerin yapılması gerektiği, fiziki şartlar açısından okulların konteyner binalar değil elverişli binaların yapılmasının birçok sorunun ortadan kaldırmasını sağlayabileceği, öğretim programının az ve sade hazırlanması gerektiği, okulda çalıştırılacak personel sayısının artırılmasının iyi olacağı ileri sürülmüştür. Elde edilen bulgular çerçevesinde çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli öğrenciler, kamp, ilkokul, sınıf öğretmeni, sorunlar, çözümler.

ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the problems faced by classroom teachers working in Syrian camps and their solutions. The research was designed according to a case study. The sample of the study consisted of 15 classroom teachers determined according to the criterion sampling method. The data were collected through structured interview form developed by the researchers. The data obtained were analyzed by content analysis method through NVivo 9.0 computer package program. As a result of the analysis, it was found that Syrian students do not know Turkish sufficiently, students have difficulties in adapting to the society they are in, cleaning habits are inadequate, parents are not interested in the school, they do not want to learn Turkish, the physical conditions of the school are inadequate, the curriculum is heavy and too much for students, and the staff working at the school is inadequate. As solutions to the problems, it was suggested that Turkish-oriented activities should be carried out to learn the language,

students should be set an example in terms of cleanliness and good behavior, joint activities should be carried out with parents at school or outside the school, in terms of physical conditions, the construction of schools in suitable buildings rather than container buildings can eliminate many problems, the curriculum should be prepared in a simple and concise manner, and it would be good to increase the number of personnel to be employed at the school. Various suggestions were made within the framework of the findings obtained.

Keywords: Syrian students, camp, primary school, classroom teacher, problems, solutions.

GİRİŞ

Suriye’de iç savaşın başlamasıyla birlikte milyonlarca insan vatanlarını terk etmek zorunda kalmıştır. 2011 yılında patlak veren Arap Baharı sonucunda Suriye’nin de içinde bulunduğu kitlesel göç hareketi başlamıştır (Aykırı, 2017; Jafari vd., 2018; Kiremit vd., 2018; Ergen & Şahin, 2019; Yiğit vd., 2021). Suriye’de ortaya çıkan iç savaştan sonra birçok Suriyeli mülteci, Türkiye’nin de içinde bulunduğu komşu ülkelerde bulunan kamplara yerleştirilmiştir. Türkiye’de şuan 3.6 milyon Suriyeli ve 320 bin diğer ülkelerden gelen sığınmacılar bulunmaktadır (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği [United Nations High Commissioner for Refugees] (UTHCFR), 2023). Yaşanılan savaşın olumsuz etkileri göz önüne alındığında bu kamplar özellikle hayatın sürmesi, eğitim fırsatlarının sunulması ve çocuklar için geleceğin aydınlık olmasına katkı sunmaktadır. Türkiye, savaşın yıkıcı etkilerinden kaçarak Türkiye’de bulunan kamplara yerleştirilen Suriyeli ailelerin çocuklarına gereken desteği esirgememiştir. Türkiye sağlık, eğitim ve güvenlik gibi konularda Suriyelilere yardımcı olmak için “Açık Kapı Politikası” izlemektedir (Yiğit vd., 2021). Suriyeli vatandaşlara yapılan bu yardımlara rağmen evlerinden uzakta farklı dil ve farklı bir kültür içerisinde yaşamak zordur. Özellikle de konuşulan dilin farklı olması insanların birbirleri ile etkileşim kurmasının önünde büyük engel olarak görülebilmektedir. Bu etkenler ister istemez Suriyeli ailelerin çocuklarının eğitime yönelik oryantasyonunu olumsuz yönde etkilemektedir. Türkiye bu olumsuz etkileri en aza indirmek için gerekli adımları atmıştır. Türkiye’nin bu kapsamda Suriyelilere verdiği “geçici koruma kimlik belgesi”nin en önemli özelliği Suriyeli çocukların eğitim-öğretimden faydalanmasıdır (Yiğit vd., 2021). Bu bağlamda Türkiye, Suriyeli aileleri bir misafir gibi göreyerek her türlü yardımda bulunmuş ve insanların savaştan kaynaklı travmalarının üstesinden gelmeleri için onlara gerekli desteği sunmuştur. Suriyeli insanların yaşadığı kamplarda psikososyal destek verilmektedir (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHVEK), 2019). Psikososyal hizmetler sayesinde kırılğan yapıda olan Suriyeli bireyler ile gerekli görüşmeler yapılarak ortaya çıkan problemlere çözümler aranmıştır (TİHVEK, 2019).

Kampta sunulan yaşamsal desteklerin yanında kampta bulunan çocuklara planlı bir şekilde öğretim görmelerini sağlayan okullar yapılmıştır. Kamp merkezlerinde Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) tarafından görevlendirilen öğretmenler Suriyeli öğrencilerin Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PİCTES) kapsamında görevlendirilmiştir (TİHVEK, 2019). Bu merkezlerde görev yapan öğretmenlerin çoğunluğu Türk vatandaşı olmakla beraber Arapça derslerine Suriyeli öğretmenler girmektedir. Ek olarak kamplara Diyanet İşleri Başkanlığından dini eğitim verecek personel görevlendirilmiştir (TİHVEK, 2019). Özel eğitim öğrencileri de unutulmayarak kendilerine uygun eğitimlerden yararlanmaları sağlanmaktadır. Suriyeli öğrenciler için en büyük problem dilin farklı oluşu ve buna bağlı olarak içinde bulunduğu topluma kolay uyum sağlayamamasıdır (Ergen & Şahin, 2019; Yiğit vd., 2021). Suriyeli vatandaşların bulunduğu kamplarda yaşayan öğrencilere sunulan eğitim fırsatları, çocukların gelecekte ülkelerine döndüklerinde kendi milletine katkıda bulunacakları birer birey olarak yetişmelerini desteklemektedir. Bu kamplarda sunulan eğitim, öğrenciler için sadece akademik fayda olarak görülmemeli ayrıca öğrencilerin içinde bulunduğu topluma uyum sağlamasına da bir fayda olarak görülmelidir. Eğitim, bu Suriyeli mülteciler için daha iyi bir geleceğin anahtarı olarak görülebilir. Bu öğrencilerin kamplarda bulunan okullarda öğrendikleri

bilgi ve beceriler, onların yeteneklerini keşfetmelerini ve ilgi duydukları alanlarda ilerlemelerini desteklemektedir. Bu çocuklar eğitim sayesinde umutlarını kaybetmeden, hayal kurmaya ve gelecekte istedikleri mesleklere yönelme şansı bulmaktadır.

Kamplardaki okullarda anaokulu, ilkokul ve lise düzeyinde farklı kademelerde okullar yer almaktadır. Bu okullarda okulun özel amacına göre çeşitli müfredatlar ile beraber psikososyal destek ve sanatsal hizmetler de verilmektedir. Çocuklar bu şekilde, geçmişte yaşadıkları travmalardan uzaklaşarak kendilerini geliştirme şansı bulmaktadır. Ayrıca MEB haricindeki diğer bakanlıklar da Suriyeli öğrencilere çeşitli destekler vermektedir. Kültür Turizm Bakanlığına ait gezici kütüphaneler tarafından kamplarda bulunan öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırmak için çeşitli hizmetler verilmektedir (TİHVEK, 2019).

Suriyeli ailelerin içerisinde maddi durumu yeterli olan aileler çocuklarını kampların dışında bulunan devlet veya özel okullarda eğitim almalarını sağlamaktadırlar. Bu sayede çocuklar, Türk ailelerin çocukları ile aynı ortamda eğitim alma imkânı bulmaktadır. Böylece Suriyeli çocuklar içinde bulunduğu topluma kısa zamanda uyum sağlama şansı yakalamaktadır. Çünkü dili ve kültürü farklı olan Suriyeli öğrencilerde ister istemez uyum sorunu görülebilmektedir. İnel vd. (2024) yaptıkları çalışmada, farklı kültürlerden gelen öğrencilerde dil problemi ile davranış problemi görüldüğü, kavgacı olduğu, eğitim materyal eksikliği olduğu ve derse yönelik ilgilerin az olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenler mülteci öğrencilerde dil farklılıkları, öğrenme stratejileri ve eğitim deneyimlerindeki farklılıklar, kültürel farklılıklar ve ailelerden kaynaklanan eksiklikler nedeniyle çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadır (Hamilton & Moore, 2004). Galloway ve Jenkins'e (2009) göre, yabancı öğrencilerin dil sorunları uyum sorunlarını da beraberinde getirmektedir. Erdem'e (2017) göre, yabancı öğrenciler okullarında iletişim, dil sorunları, eğitim süreçlerindeki eksiklik, öğretim materyallerindeki yetersizlik ve öğretmenlerin yeterlilik sorunları görülmektedir. Öner ve Dur (2023) öğretmenlere göre, yabancı öğrenciler için müfredat uygun olmamakta ve dil sorunu yaşanmaktadır. Kardeş ve Akman (2018) yabancı öğrencilerin yaşadıkları olumsuzlukların yanı sıra bazı öğrencilerin yeterli donanımına sahip olmadıkları görülmektedir. Topaloğlu vd. (2022) yabancı öğrenciler Türkçeyi yeterince bilmedikleri için iletişim sorunları yaşamakta, kendilerini ifade edememekte, akademik başarıları düşük olmakta, uyum sorunları görülmekte ve okuma- yazma güçlükleri yaşamaktadır. Benzer şekilde, çocuklar kültürel farklılıklar ve dil nedeniyle okula uyum sağlamakta çeşitli zorluklar yaşamaktadırlar (Kirova, 2001).

Araştırma konusu ile ilgili yapılan alanyazını taramasında az sayıda araştırmaya rastlanmıştır. Bulut vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada, Suriyeli velilerin anadillerinin farklı olması nedeni ile iletişim sorunu yaşandığı; kültür, yaşadığı ortam ve dil farklılığı nedeni ile öğrencilerde uyum sorunu görüldüğü, özellikle Türkçe dersinin öğrenciler tarafından anlaşılmadığı ve bu bağlamda hazırlanan Türkçe Öğretim Programı'nın ihtiyaçları tam olarak karşılamadığı, bu alanda hazırlanan kaynakların yetersiz kaldığı sorun olarak bildirilmiştir. Çözüm olarak; öğretmenlerin öğrencileri ile etkileşime girmesinin öğrencilerin derse katılımını olumlu yönde destekleyeceği, böylece öğrencilerin kendilerini sınıfın bir parçası olarak göreceği, okula başlamadan önce alınan Türkçe eğitiminin ise hazırbulunuşluk açısından faydalı olacağı ileri sürülmüştür (Bulut vd., 2018). Kiremit vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada Suriyeli öğrencilerin karşılaştıkları en büyük sorunun Türkçe bilmediklerinden dolayı akranları ile anlaşamadığı ve uyum sağlayamadığı, bu nedenle öğretmenlerin sınıfında bulunan Suriyeli öğrenciler ile iletişim kuramadığı ve onları eğitim-öğretimin içerisine katamadığı anlaşılmış ve çözüm olarak Suriyeli öğrencilere yönelik eğitim-öğretim ve uyum programının hazırlanması gerektiği vurgulanmıştır. Aykırı (2017) sınıfında Suriyeli öğrenci bulunan öğretmenler ile yaptığı bir çalışmada, sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun Suriyeli öğrenciler konusunda herhangi bir eğitim almadığı, öğretmenlerin velilerle olumsuz, öğrencilerle olumlu iletişim kurduğu, öğrenci başarılarının düşük olduğu, kişi ve kurumlardan destek alamadığı ortaya çıkmıştır. Levent ve Çayak (2017) okulunda Suriyeli öğrencilerin bulunduğu okul yöneticileri ile gerçekleştirdikleri bir çalışmada, Suriyeli öğrencilere eğitim imkanı

sunulduğu, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmeti'nin verildiği, Suriyeli öğrenciler ile dil engeli yüzünden iletişim kurulamadığı, öğrencilerin okula uyum sağlayamadığı sorun olarak bildirilmiş ve çözüm olarak ise; her okulda Arapça bilen bir öğretmenin olmasının yararlı olacağı ileri sürülmüştür. Jafari vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada, Suriyeli öğrencilerin dil ve kültürel farklılıktan dolayı akranları ile iletişim kuramadığı, içinde bulunduğu topluma uyum sağlayamadığı, kamp dışında bulunan Suriyeli ailelerin ekonomik güçlükler çektiği ifade edilmiş çözüm olarak ise; öğrencilere Türk öğrencilerle birlikte ortak sorumluluk verilmesi gerektiği, konuşma egzersizlerinin yapılması gerektiği, oyun-drama gibi etkinliklerin öğrenciler için yararlı olduğu ortaya çıkmıştır. Türkiye, Suriyelilere yönelik hoşgörülü bir politika izlemekte (Özcan, 2018) ve öğrencilere yönelik kapsayıcı bir eğitim modeli uygulamaktadır (Ergen & Şahin, 2019). Ergen ve Şahin (2019) yaptıkları bir çalışmada, Suriyeli öğrencilerin matematik ve Türkçe alanında yetersiz olduğu, yaşı büyük öğrencilerin uyum sorunu yaşadığı, arkadaş seçimlerini kendi aralarında yaptığı, okula yönelik veli katılımının yetersiz olduğu sorun olarak bildirilmiş, çözüm olarak ise Suriyeli öğrencilerin ayrı sınıflarda eğitim görmesi gerektiği, dil ve uyum konusunda velilerin eğitime alınmasının faydalı olacağı ve öğretmenlerin hizmetiçi eğitime alınması gerektiği ortaya çıkmıştır. Özenç ve Saat (2019) Suriyeli öğrenciler ile ilgili yaptıkları bir çalışmada dil farklılığı yüzünden öğrenciler ile iletişim kurulamadığı, okula uyum ve devam problemi yaşandığı, öğrencilerin Türkçe bilmemesinden dolayı Türkçe dersinde başarılı olamadığı ortaya çıkmış ve çözüm olarak ise, öğrencilerin Türkçe dil kursuna gönderilmesinin faydalı olacağı, okullarda Arapça dilini bilen öğretmenlerin istihdam edilmesi gerektiği ve velilere yönelik gerçekleştirilecek sosyal aktivitelerin faydalı olacağı ortaya çıkmıştır. Yiğit vd. (2021) Suriyeli öğrenciler ile ilgili yaptıkları bir çalışmada öğrencilerin ana dilinin farklı olmasından dolayı dil engeli yaşandığı, öğrencilerin içinde bulunduğu topluma uyum sağlayamadığı ortaya çıkmış ve bunun da öğretmenlerin hoşgörülü yaklaşımı sayesinde üstesinden gelinebileceği ve öğrencilere yönelik yapılan aktivitelerin sosyal uyumu kolaylaştıracağı ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, Suriyeli kamplarında eğitim gören öğrencilerin hikayesi, umut dolu ve ilham verici bir yolculuk olarak görülebilmektedir. Eğitim, onların hayatlarında köklü bir değişim yaparak geleceğe olan inançlarını canlı tutmalarını sağlamaktadır. Bu genç beyinlerin potansiyellerini keşfetmeleri ve kendi ülkelerine döndüklerinde belki de birer lider olmaları dünya için umut verici bir gelişme olarak görülebilmektedir. Bu çalışma ile Suriyeli kamplarda çalışan öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar ortaya çıkarılarak çeşitli çözümler ileri sürülmüştür. Bu açıdan düşünüldüğünde, öğretmenler Suriyeli kamplarda bulunan okullara atıldıklarında ne tür sorunlarla karşılaşabileceklerini bilmeleri ve ona göre hazırlıklı olmaları önemlidir. Bir de bu sorunları bilen öğretmenler öğrencilerine ve velilerine daha yararlı olacaklardır. Ayrıca bu öğrenciler ve velilerinin içinde yaşadığı topluma uyum sağlaması da önemlidir. Çünkü bu kişiler toplumumuzun birer parçasıdır. Bu çalışma ile ortaya çıkarılan sorunları gören yetkililerin bu sorunların çözümüne yönelik kararlar alması olasılık dahilindedir. Alanyazını incelendiğinde; Suriyeli öğrencilerin bulunduğu kamplarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin deneyimlerini ve görüşlerini içeren çeşitli çalışmalara rastlanmıştır. Bu çalışmanın diğer çalışmalardan farkı ise, ikinci araştırmacının Suriyeli öğrencilerin bulunduğu kampta beş yıldır görev yapması ve bu sorunları yakından bilmesidir. Bu nedenle araştırmacının alanyazına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Bu araştırmanın amacı: Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm yollarını araştırmaktır.

Araştırmanın Problemi: Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm yolları nelerdir? şeklindedir.

Alt Problemler:

1- Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar nelerdir?

- 2- Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Bu başlık altında araştırmanın yöntemi, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi ile geçerlilik ve güvenilirlik ve etik kurul onayı alt başlıklarına değinilmiştir.

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma; nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde durum çalışmasına göre desenlenmiştir. Creswell'e (2009) göre durum çalışmasında, araştırmacının bir ya da birden fazla kişiyi derinden etkileyen bir program, vaka, aktivite ve süreç derinden araştırılmaktadır. Bu çalışmada Suriyeli öğrencilerin bulunduğu kaplarda çalışan sınıf öğretmenlerinin deneyim ve düşünceleri önemsenmiştir. Durum çalışması; bir duruma yönelik faktörlerin bütüncül bir anlayış kapsamında incelenmesi, katılımcıların ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve bu durumdan nasıl etkilendikleri üzerine çalışılmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Patton'a (2002) göre durum çalışması, bir projenin karar vermeye yetkili mercileri tarafından projenin incelenmesi, belirli bir duruma göre sıradışı başarılar, başarısızlıklar ve okuldan ayrılmalar gibi öğrenci durumlarının incelenmesinde faydalanılmaktadır. Durum çalışmasında, belirli bir duruma yönelik sonuçlara çalışılmaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu kriter örnekleme seçme yöntemine göre belirlenen ve Suriyeli öğrencilerin bulunduğu kaplarda çalışan 15 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Kriter örnekleme seçme yöntemi, araştırmacının önceden tespit ettiği birtakım ölçütleri yerine getiren durumların çalışılmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Katılımcıların demografik bilgisi Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Bilgisi

KATILIMCILAR	CİNSİYETİ	YAŞI	MESLEKİ KIDEM	OKUL BÖLGESİ
K 1	Kadın	33	3	Köy
K 2	Kadın	33	11	İl
K 3	Kadın	35	12	İl
K 4	Kadın	34	9	Köy
K 5	Kadın	33	8	Köy
K 6	Erkek	37	15	Köy
K 7	Kadın	39	17	Köy
K 8	Kadın	25	1	Köy
K 9	Kadın	33	5	İlçe
K 10	Kadın	33	5	İlçe
K 11	Kadın	32	3	Köy
K 12	Erkek	41	18	Köy
K 13	Kadın	40	12	Köy
K 14	Kadın	39	16	Köy
K 15	Kadın	40	12	Köy

Tablo 1 incelendiğinde; katılımcıların 13 kadın 2 erkek olduğu, katılımcıların yaş aralığının 25-41 arasında değiştiği, mesleki kıdeminin 1-18 yıl arasında olduğu, iki katılımcının İl'de, iki katılımcının ilçede ve 11 katılımcının köyde görev yaptığı görülmüştür.

2.3. Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır (Ek). Yapılandırılmış görüşme formunda bulunan 10 soru, araştırmanın sorularına yanıt arayabilecek şekilde hazırlanmıştır. Hazırlanan form öncelikle iki sınıf öğretmenine sonrasında alanında uzman iki öğretim üyesine incelemesi için gönderilmiş ve gelen dönütler doğrultusunda forma son hali verilmiştir. Yapılandırılmış görüşme formu, önceden hazırlanan sorular çerçevesinde oluşturulan soruların sorulduğu bir formdur (Yıldırım & Şimşek, 2018). Yapılandırılmış görüşme formu Suriyeli öğrencilerin yaşadığı kampta bulunan bir ilkokulda görev yapan 15 sınıf öğretmenine doldurması için watsap uygulaması üzerinden bu okulun müdürüne Word dosyası olarak gönderilmiştir. Form katılımcılar tarafından doldurulduktan sonra yine watsap uygulaması üzerinden toplanmıştır. Bir görüşme formunu doldurması yaklaşık 30 dakika sürmektedir. Görüşmeler online, telefon, yüz yüze, mail, internet ve online grup biçiminde gerçekleştirilebilir (Creswell, 2014). Katılımcıların yanıtlarının yer aldığı Word dosyaları NVivo bilgisayar paket programına aktarılmıştır. Program üzerinden veri dosyaları açılarak incelenmiştir. Sonrasında yanıtlar içerik analizi yöntemi ile soru soru analiz edilmiştir. Sonrasında analiz edilen veriler yorumlanmıştır.

2.4. Geçerlilik ve Güvenilirlik

Nitel verilerin analizinde geçerlilik ve güvenilirliği sağlamak için birtakım yöntemlerden faydalanılmıştır. Bunlar aşağıda sunulmuştur:

- İnandırıcılık için uzun süreli etkileşim, uzman incelemesi ve katılımcı teyidi gerçekleştirilmiştir. İkinci araştırmacı Suriyeli öğrencilerin bulunduğu kamp merkezinde bulunan bir ilkokulda okul müdürü olduğu için kampı ve kampta bulunan kişilerin büyük bir kısmını tanımaktadır. Elde edilen veriler üzerinde gerçekleştirilen analizlerden sonra ortaya çıkan temalar alanında uzman iki öğretim üyesi tarafından incelenerek analiz edilmiş ve benzer temalara ulaşılmıştır. Ayrıca ortaya çıkan temalar katılımcılarla paylaşılmış ve gerekli teyitler alınmıştır.
- Aktarılabilirlik için amaçlı örnekleme yöntemine göre katılımcıların tespit edilmesi ve ayrıntılı betimlemenin yapılmasıdır. Katılımcılar projenin uygulandığı okullardan kriter örneklem seçme yöntemine göre belirlenmiştir. Ayrıca araştırma raporunda katılımcıların ifadeleri olduğu şekli ile raporlanmıştır.
- Tutarlılık için veri toplama aracının oluşturulması, verilerin elde edilmesi süreçlerine ve verilerin analizine hassas davranılmasına çalışılmıştır. Yapılandırılmış görüşme formu hazırlandıktan sonra alanında uzman iki öğretim üyesine gönderilmiş ve öğretim üyelerinin form ile ilgili görüşleri alınmıştır. Watsap uygulaması üzerinden Word olarak ilkokul müdürüne gönderilen görüşme soruları müdür tarafından sınıf öğretmenlerine iletilmiştir. Sınıf öğretmenleri yanıtlarını Word olarak yazdıktan sonra yine aynı yolla bu yanıtlar toplanmıştır. Sonrasında yanıtlar NVivo bilgisayar paket programına aktararak içerik analizi ile soru soru analiz edilmiş ve ardından yorumlanmıştır.
- Teyit edilebilirlik için görüşme formları dosyalar olarak ham veriler koruma altına alınmış, verilerin analizi sürecinde yapılan bütün kodlama ile notlar arşivlenmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Araştırmacıların analizi sonucu ortaya çıkan kod ve temalar alanında uzman iki öğretim üyesinin ortaya çıkardığı kod ve temalara paralel olduğu görülmüştür.

2.5. Etik Kurulu Onayı

Bu çalışma Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 14.09.2023 tarihli ve 2023/9/3 nolu kararı ile uygun bulunmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma sorularına yanıt aranacak şekilde oluşturulmuş görüşme formu soruları soru soru analiz edilmiştir. İlk beş soru sorunları belirlemeye yönelik, son beş soru ise sorunların çözümünü bulmaya yönelik sorulardır. Görüşme sorusu 1; Öğrencilerden kaynaklı sorunlar nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2

Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar Teması, Kategoriler ve Frekanslar

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar	Dil sorununun olması	13	"Aile ve çocuklar Türkçe bilmediğinden dil problemi yaşanmaktadır. ...Çocuklar okulda, arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle iletişim problemi yaşamakta ve bu durum öğrencilerin öğrenmelerini olumsuz etkilemektedir." (K1) "Arap kökenli aileler ve çocukları Türkçeyi günlük hayatta fazla hatta hiç kullanmadıkları için, Türkçe dersinde normal yada mecaz yada terim anlamlarda sıkıntı yaşıyoruz..." (K12)
	Temizlik alışkanlığının yetersiz olması	12	"...Kişisel temizlik konusunda bazı yetersizlikler mevcuttur..." (K3) "Temizlik problemi, dil problemi, davranış problemi hat safhadadır. Öğrencilerde temizlik alışkanlığı hiç yok. Kampta sürekli su olmasına rağmen banyo yapmıyorlar. Öyle ki anne babaları da aynı durumdadır. Bir keresinde bir veli okula öğrencisi ile ilgili konuşmaya geldi. Çok kötü kokuyordu. Tabii ki çok iyi karşıladım, öğrencisi ile ilgili bilgi verdim." " (K)
	Davranış probleminin yaşanması	7	"Öğrencilerde oyun kültürün yetersiz olması, kurallara uymakta sorun yaşama, küfürlü ve argo konuşma sorunu, temizlik alışkanlığının olmaması ve Arap kökenli öğrencilerde dil sorunu." (K11) "... Öğrencilerde küfürlü konuşma, argo sözcükler kullanma ve davranış bozuklukları gibi sorunlar fazlaca görülmektedir." (K15) "Öğrenciler kurallara uymak istemiyorlar. Öğrenciler kendi aralarında kavga ediyorlar...." (K8)
	Sosyalleşmeme sorununun olması	4	"Öğrencilerde oyun kültürün yetersiz olması, kurallara uymakta sorun yaşama, küfürlü ve argo konuşma sorunu, temizlik alışkanlığının olmaması ve Arap kökenli öğrencilerde dil sorunu." (K11) "Öğrencilerin yaşadıkları kamp ortamında dolayı dışarıya pek fazla çıkamamaları nedeniyle sosyal hayatta geçerli olan kurallara hakim olamamaları eğitim ortamında arkadaş ve öğretmen ilişkisinde zorluk yaşamalarına neden olmaktadır..." (K3)
	Derse katılımda isteksiz olma	3	"...Okula gelme ve derse katılım konusunda isteksizlik problemi de yaşanabilmektedir." (K2) "Öğrencilerde dikkat dağınıklığı, dil problemi, davranış bozukluğu ve derse karşı isteksizlik görülmektedir..." (K9) "Öğrencilerin en büyük problemi dil ve okula, okumaya eğitime dair isteksizlik, boş vermişlik..." (K4) "...Türkçe öğrenilmesine karşı direnç göstermesi de dil problemini daha zorlu hale getirmektedir..." (K1)
	Türkçe öğrenmeye yönelik ailelerin direnç göstermesi	3	"...Ayrıca dil konusunda yeterince özverili olmamalarından dolayı eğitimde ve iletişimde problem yaşanmaktadır" (K6) "...Arap kökenli çocukların dil öğrenme konusunda isteksiz olmaları." (K3)
	Dikkatin dağınık olması	1	"Öğrencilerin kendini farklı bir kültürdeki sınıf ortamında bulması nedeniyle yabancı ortamdan kaynaklı öğrencilerde dikkat dağınıklığı problemi yaşanmaktadır..." (K2)
	İletişim becerisinin yetersiz olması	1	"Çocuğun hayatının ilk 6 yılında aile içinde öğrenmesi beklenen iletişim becerilerinin tamamının öğretilmemiş ya da eksik öğretilmesi sonucu akranları ve öğretmenleri ile sağlıklı bir iletişim kuramaması." (K10)

Bu soru analiz edildiğinde; Öğrenciden Kaynaklı Sorunlar Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 2’den bakıldığında; katılımcıların çoğunluğu (13) Suriyeli öğrencilerin Türkçe bilmemesi ve temizlik alışkanlığının yetersiz olmasından (12) dolayı çeşitli sorunlar yaşadığından bahsetmiştir. Ayrıca katılımcıların yedisi öğrencilerin davranış problemi gösterdiği, dört katılımcı öğrencilerin sosyalleşemediği, üç katılımcı öğrencilerin derse katılımda isteksiz davrandığı ve üç katılımcı ise öğrencinin ailesinin Türkçe öğrenmeye yönelik direnç gösterdiği ortaya çıkmıştır. Görüşme sorusu 2; Velilerden kaynaklı sorunlar nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3

Velilerden Kaynaklı Sorunlar Teması, Kategoriler ve Frekanslar

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Velilerden Kaynaklı Sorunlar	Türkçe öğrenmeye yönelik direnç gösterilmesi	14	"...Arap kökenli ailelerde anne ve babaların dil öğrenimine direnç göstermesi nedeniyle çocukların okulda öğrendiği Türkçe ev ortamında yeterince desteklenememektedir. " (K1) "Ayrıca Türkçeyi öğrenince kendi dillerinin unutulacağı kaygısı ile Türkçe öğrenmek istemiyorlar.Evde Arapça konuşmaya ağırlık veriyorlar. Okulda tercüman kullanıldığı için sorunu bu şekilde çözüm görüyorlar." (K12) "...Ayrıca Türkçeyi öğrenince kendi dillerinin unutulacağı kaygısı ile Türkçe öğrenmek istemiyorlar.Evde Arapça konuşmaya ağırlık veriyorlar" (K13)
	Kişisel-öz bakım becerilerinde yetersizlik olması	6	"Ayrıca ailelerin çocuklarının kişisel-öz bakım becerilerini destekleme konusunda yeterince özverili davranmaması sonucunda kişisel temizlik problemi ile karşılaşılmaktadır..." (K1) "Temizlik alışkanlıkları yetersiz durumdadır...." (K7) "...Temiz değiller bu da öğrencilerine yansıyor. " (K8)
	Okula yönelik isteksiz olunması	6	"Bazı velilerin öğretmenlerden bir bakıcı ya da anne rolünü üstlenmesini beklemesi bizleri yoruyor. Tabii ki bu çocuklar bizlere emanet ama veliler daha fazlasını bizlerden istiyor. Bir keresinde öğrencinin aşısı varmış veli gelip öğrenciyi benim aşısı götürmemi istedi ben de diğer öğrenciler olduğu için bunu kabul etmedim ve kendisinin götürmesi gerektiğini söyledim. " (K10) "Velilerde çocuklarına karşı şiddete meyilli olma durumu, çocuk sayısının fazla olması nedeniyle her bir çocuğa gereken ilginin gösterilememesi,..." (K11)
	Sosyal katılımda yetersiz olunması	4	"Velilerin çocuklarına davranış ve konuşma açısından yeterince örnek olmamalarından dolayı çocuklarda da davranış ve konuşma problemlerini düzelmede zorluklar yaşanmaktadır. Türk ve Arap aileler arasında yeterli kaynaşma bulunmamaktadır..." (K15) "...veliler toplumsal hayatın kurallarını evde veremedikleri ve uygulamadıkları için kalıcı davranış değişikliği oluşmamaktadır. " (K6)
	Demokratik olmayan ebeveyn tutumunun olması	1	"...demokratik olmayan olumsuz anne-baba tutumları sergilemeleri." (K11)

Bu soru analiz edildiğinde; Velilerden Kaynaklı Sorunlar Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 3’den bakıldığında; katılımcıların yarısına yakınının (14) Türkçe öğrenmeye yönelik direnç gösterdiği görülmüştür. Altı katılımcı öğrencilerin kişisel öz-bakım becerilerinin yetersiz olduğu, altı katılımcı öğrencilerin okula yönelik isteksiz davrandığı ve dört katılımcı ise öğrencilerin sosyalleşmeye yönelik istekli olmadığı ortaya çıkmıştır. Görüşme sorusu 3; Okulun fiziki şartları, eğitim materyali gibi kaynaklı sorunlar nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4*Okulun Fiziki Şartlarından Kaynaklı Sorunlar Teması, Kategoriler ve Frekanslar*

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Okulun Fiziki Şartlarından Kaynaklı Sorunlar	Sınıflara ses girmesi	9	"... Konteynerde ders yapıyoruz ses yalıtımı olmuyor.Yağmurlu havalarda sıkıntı yaşıyoruz..." (K1) "Okulumuz konteynır olduğu için hem yan sınıflardan gelen sesler hem de dışarıdan gelen sesler olduğu gibi içeri giriyor ve derste dikkatimiz çabuk dağılıyor..." (K13) "...Yapı içinde ses yalıtımı olmayışı nedeniyle sınıflar arası ders esnasında gürültü ve dikkat dağınıklığı problemleri yaşanabilmektedir." (K15)
	İklimsel yalıtımın yetersiz olması	7	"... Ayrıca yağmurlu ve sıcak havalarda sıkıntı olabiliyor." (K12) "Okulunun konteyner yapıda olması nedeniyle olumsuz hava şartlarından etkilenme düzeyi fazladır..." (K15) "...Yaz aylarında çok sıcak , kışın çok soğuk oluyor." (K5)
	Materyal eksikliğinin olması	5	"...Materyal eksiğimiz var." (K1) "Okulda yeterli fiziki materyal bulunmamaktadır. ..." (K4) "...Eğitim materyalleri bunlar için farklı üretilebilir..." (K14)
	Okulun uzak olması	4	"Okul kampus şeklinde kampın belli bir bölgesinde olduğu için hem çocukların hem öğretmenlerin geliş ve gidişlerinde zorluklar yaşanabilmektedir. Okula yürüyerek gidip gelmek olumsuz hava şartlarında zorlamaktadır. ..." (K1) "Okula yürüyerek gidip gelmek çok zor oluyor. Çünkü kampa girerken öğretmenler arabalarını kampın girişine koymak zorunda. Derse yorgun başlıyoruz ve bu da derse yönelik performansımızı düşürüyor..." (K8)
	Teknolojik alt yapının yetersiz olması	3	"...Sınıflarda teknolojik alt yapının yetersiz olması nedeniyle öğretmenler öğrencilere eğitim içeriği sunma konusunda teknolojik imkanlardan yoksun kalmaktadır. " (K3) "...Bir de sınıflarda internetin olmaması kötü. İnternet ile öğrencilerin ilgisini çekmemiz daha kolay oluyor. " (K9)
	Peysaj çalışmasının yetersiz olması	1	"Okul bölgesinin geçici görünmesinden kaynaklı bahçe ve çevrede yeterli ağaçlandırma ve çevreyi güzelleştirme çalışmalarının yapılmamış olması. " (K1)
	Spor salonunun olmaması	1	"Teneffüste veya beden eğitimi gibi çocukların fiziksel aktivite yapabilecekleri zamanda ve derste bu aktiviteleri yapabilmelerine uygun bir kapalı ve güvenli fiziki ortamın olmayışı. Olumsuz hava şartları bu etkinlikleri maalesef sınırlandırmaktadır." (K10)
	Bahçede su birikmesi	1	"...Yağmur yağdığında ise bahçe ve meydan kilit parke taşı olduğu için suyu yeterince çekemiyor, bu nedenle okul bahçesinde su birikintisi oluyor." (K7)
	Bahçede oyun alanlarının yetersiz olması	1	"...Bahçede çocuklar için yeterli ve güvenli oyun alanı bulunmamaktadır. " (K4)

Bu soru analiz edildiğinde; Okulun Fiziki Şartlarından Kaynaklı Sorunlar Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 4'den bakıldığında; katılımcıların çoğunluğunun (9) sınıflar konteyner olduğu için dışarıdan içeriye ses girdiğinden, yedisinin iklimsel yalıtımın yetersiz olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca katılımcıların beşinin okulda materyal eksikliğinin olduğundan, dördünün okulun uzak olduğundan ve üçünün ise okulda bulunan teknolojik alt yapının yetersiz olduğundan bahsetmiştir. Görüşme sorusu 4; Öğretim programından kaynaklı sorunlar nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5*Öğretim Programından Kaynaklı Sorunlar Teması, Kategoriler ve Frekanslar*

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Öğretim Programından Kaynaklı Sorunlar	Müfredatın Suriyeli çocuklara uygun olmaması	10	"...Konular genelde Türk aile yapısına ve toplumsal hayatına yönelik olduğu için bazen anlaşılabilir. Çocuklar hiç trafik görmemiş trafik konusu anlatılıyor." (K12) "Öğrenci demografik yapısının kendi içinde farklılık (Türkmen, kürt, arap vb.) içermesinden dolayı müfredata öğrenciler arası ortak uyumda sıkıntı yaşanması...." (K11)
	Müfredatın çok fazla olması	5	"...Çünkü müfredat çok fazla, müfredatın bitirilmesi için öğrencilere çok yükleniliyor." (K10) "Okulda bulunan öğrenciler Türkçe bilmedikleri için öncelikle Türkçe öğretme ile uğraşyoruz sonra dersleri anlatıyoruz. Böyle olunca hayli çok olan müfredatı yetiştirmekte çok zorlanıyoruz..." (K4)
	Müfredatın ağır olması	5	"Suriyeli öğrencilere müfredatın ağır gelmesi ve öğrencilerin bu müfredata uyum sağlamakta zorlanması..." (K10) "Suriyeli öğrencilere müfredat ağır geliyor. İçerisinde çok konu var. Öğrenciye ağır geliyor...." (K9)

Bu soru analiz edildiğinde; Öğretim Programından Kaynaklı Sorunlar Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 5'den bakıldığında; katılımcıların yarısının müfredatın Suriyeli çocuklara uygun olmadığından bahsetmiştir. Ayrıca beşer katılımcı öğrenciler için müfredatın çok fazla olduğu ve öğrencilere çok ağır geldiğinden bahsetmiştir. Görüşme sorusu 5; Personelden kaynaklı sorunlar nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 6'da sunulmuştur.

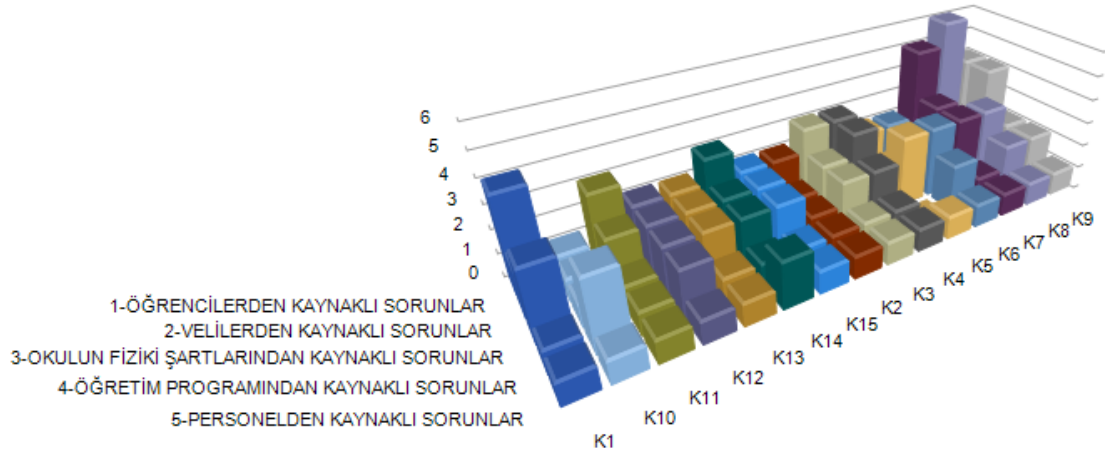
Tablo 6*Personelden Kaynaklı Sorunlar Teması, Kategoriler, Frekanslar*

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Personelden Kaynaklı Sorunlar	Personel eksikliğinin olması	13	"Okul idaremiz ,öğretmenlerimiz ve hizmetlilerimiz hepimiz bir aile gibiyiz. Tek sorunumuz okulda yeterli sayıda hizmetli personelin olmaması." (K13) "Okulun ikili eğitim yapmasından dolayı hizmetli personellerce yeterli temizlik yapılamaması." (K3) "Yeterli personel olmayışından kaynaklı okul içi ve dışı temizliğin yeterli olmaması önemli bir sorun olarak gösterilebilir. Çünkü hem öğrenciler hem de ailelerde temizlik alışkanlığı bulunmamaktadır." (K10) "Okul idaremiz ,öğretmenlerimiz ve hepsi çok iyi. Tek sorunumuz okulda yeterli sayıda hizmetli personelin olmaması." (K12)
	Personellerin sürekli yer değiştirmesi	3	"Öğretmen ve hizmetli personellerin sık değişmesi nedeniyle eğitim kalitesi olumsuz etkilenmektedir." (K2) "Okul idaresi ve öğretmen arkadaşlarımız iyiler. Sadece tayin dönemlerinde çok öğretmen değişiyor..." (K14) "Öğretmenlerin dezavantajlı ortamda çalışmak istememesinden dolayı sık tayin istemeleri." (K11)

Bu soru analiz edildiğinde; Personelden Kaynaklı Sorunlar Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 6'dan bakıldığında; katılımcıların büyük çoğunluğunun (13) okulda personel eksikliğinin olduğundan bahsetmiştir. Ayrıca geriye kalan katılımcılar (3) personelin sürekli yer değiştirmesinin eğitim-öğretimi olumsuz yönde etkilediğinden bahsetmiştir.

Şekil 1

Sorunlara Yönelik Temalar



Görüşme sorusu 6; Öğrencilerden kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7*Öğrencilerden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması, Kategoriler ve Frekanslar*

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Öğrencilerden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Türkçe ve okula uyum konusunda ailelerin bilinçlendirilmesi	9	"Ailelerin bu konuda bilinçlendirilmesi ve evde de Türkçe konuşup çocuklarla ilgilenmesi gerekiyor. Gerekirse belli seviyede Türkçe bilmesi zorunlu olmalı" (K13) "Ailelerin bu konuda bilinçlendirilmesi ve evde de Türkçe konuşup çocuklarla ilgilenmesi gerekiyor. Türkçe kanallar izletilebil" (K14) "Ailelerin Türkçeyi zorunlu olarak öğrenip çocukların derste öğrendiklerini desteklemeye ve pekiştirmeye yardımcı olmaları sağlanabilmelidir...." (K15)
	Çoğunlukla Türkçe faaliyetlerin gerçekleştirilmesi	6	"Türkçe dilde eğitim ve öğretim ağırlıklı olmalı. Konuşmaya yönelik dersler olmalı. Türkçe diyaloglar içeren dersler işlenmeli. ..." (K4) "...Bunun için veliler öğrencileri ile beraber ders saatleri dışında okulda düzenlenen etkinliklere katılarak Türkçeleri geliştirebilir. Bu etkinliklerde veli ve öğrenciler ile sürekli Türkçe konuşmak faydalı olacaktır." (K5)
	Temizlik konusunda örnek olunması	3	"...Temizlikle ilgili ise, öğrencilere örnek olunmalı, temizlikle ilgili videolar izletilmeli, okul bahçesine çıkılarak yerlere çöp atılmaması gerektiği gösterilerek anlatılmalıdır." (K4) "...Temizlik yönünden ise örnek davranışlar sergilenip anlatılmalı. ..." (K7)
	Okula yönelik uyum çalışmalarının yapılması	3	"...Aile ortamında gerek anne-baba tutumu konusunda gerek genel görgü kuralları gerekse toplum içinde uyulması gereken kurallar konusunda ailelerin gerekli hassasiyeti göstermeleri sağlanmalıdır." (K15) "Öğrencilere kültürel farklılık konusunda Kızılay ve İl Göç Müdürlüğü tarafından değişik etkinlikler yapılabilir. Ders işlenirken çocuğun değişik aktivitelerle desteklenerek kendini okula ait hissetmesi sağlanarak okula karşı isteksizlik ve dikkat dağınıklığı problemlerinin çözümüne katkıda bulunulabilir" (K2)
	Kardeş Ailesi projesi'nin başlatılması	1	"Çocukların ev ve okul hayatında veliler tarafından dil öğrenimine destek verilmesi ve valiliklerce kardeş aile projesi şeklinde bir proje ile ailelerin çocuklarla beraber dışarıdaki sosyal hayata katılıp Türk ailelerle kaynaşması sağlanabilir." (K3)
	Ödüllendirmenin yapılması	1	"...Örnek davranış gösteren çocuklar hemen ödüllendirilmelidir." (K3)

Bu soru analiz edildiğinde; Öğrencilerden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 7'den bakıldığında; katılımcıların çoğunluğunun (9) Türkçe ve okula uyum konusunda ailelerin bilinçlendirilmesi gerektiğinden ve sınıflarda Türkçe faaliyetlerin gerçekleştirilmesi gerektiğinden (6) bahsetmiştir. Ayrıca katılımcıların üçü temizlik konusunda örnek olunması gerektiği ve katılımcıların üçü ise okula yönelik uyum çalışmalarının yapılması gerektiğinden bahsetmiştir. Görüşme sorusu 7; Velilerden kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8

Velilerden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması, Kategoriler ve Frekanslar

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Velilerden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Velilere kursların verilmesi	13	"Velilerin dil ve temizlik konusunda çocuklara yardımcı olmaları bu sorunun çözümünde kolaylık sağlayacaktır. Ailelerin yaşadıkları yerin konteyner olması ve küçük olması bu sorunun çözümünü zorlaştırmaktadır." (K1) "Velilere bilgilendirici seminer verilebilir, bu sayede velilerin ve öğretmenlerin kendi üstlerine düşen görev ve sorumlulukların ne olduğu hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir...." (K10) "Velilerin okulda şiddet önleme konusunda bilgilendirilmesi ve takibinin yapılması. Anne-baba tutumlarına yönelik bilgilendirme çalışmalarının yapılması." (K11) "Veliler için kamp içinde, kamp idaresi tarafından kaynaşma ve bütünleşme etkinlikleri düzenlenebilir. Veli toplantılarında öğretmenlerin veliler için okula ve derse karşı önyargılarını kırmaya ve çocuklarını okutmalarına yönelik bilgilendirmede bulunmaları ve velileri teşvik etmeleri sorunun çözümüne yardımcı olabilir." (K2)
	Kaynaşma etkinliklerinin yapılması	3	"Türk ve Arap ailelerin birbirleri ile kamp idaresince veya toplumun ileri gelenleri tarafından kaynaşmalarına yönelik etkinlikler yapılabilir. Ailelerin dil ve toplum kurallarını öğrenmeye ve gündelik hayatta uygulamaya istekli olması için çaba sarf edilmelidir." (K15)
	Güven duygusunun aşılması	1	"Ailelerin bu konuda bilinçlendirilmesi değişik etkinliklerle özendirilmesi, Arap olanlara asimile olmayacakları hissettirilmeli" (K12)

Bu soru analiz edildiğinde; Velilerden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 8'den bakıldığında; katılımcıların çoğunluğunun (13) velilere sorunun çözümüne yönelik çeşitli kursların verilmesi gerektiğinden bahsetmiştir. Ayrıca üç katılımcı sosyal kaynaşma etkinliklerinin yapılması gerektiği ve bir katılımcı ise velilere güven duygusu aşılamanın faydalı olacağından bahsetmiştir. Görüşme sorusu 8; Okulun fiziki şartları, eğitim materyali gibi kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9

Okulun Fiziki Şartları, Eğitim Materyali Gibi Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması, Kategoriler ve Frekanslar

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Okulun Fiziki Şartlarından Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Elverişli binaların inşa edilmesi	9	"Çocukların ilkökula başlamadan önce ana sınıfına teşvik edilmesi ve orada okul kültürünü kazanması, velilerin konteyner ortamından çıkarılıp normal ortama karışmasının sağlanması, fiziki şartların daha elverişli olduğu okulların yapılması ve okulun taşınması bu sorunun çözümüne katkı sunabilecektir" (K1) "Kalıcı yapı oluşturulamadı sürece yapının konteyner olmasından kaynaklı olumsuz hava şartlarından etkilenme, ses ve gürültü problemlerine kesin bir çözüm üretmek zor görünmektedir." (K15)
	Daha sık bakım ve temizlik yapılması	5	"Okulumuz konteyner olduğu için düzenli olarak bakım yapılabilir. Dışarıdan gelen seslerin nasıl önleneceğine dair çözüm bulunabilir." (K12) "Okulumuz konteyner olduğu için düzenli olarak bakım yapılabilir. Dışarıdan gelen seslerin nasıl önleneceğine dair çözüm bulunabilir." (K5)
	Servis araçlarının ayarlanması	3	"Kamp girişi ve okul arası mesafe problemi için servis ya da hususi araç giriş-çıkışının sağlanması çözümü üretilebilir..." (K3) "Okulun girişine kadar araçlarla girebiliriz ya da bizleri kapının girişinden alıp okula kadar götürecek servisler ayarlanabilir." (K9)
	Materyal için okula ödenek gönderilmesi	1	"Okulda oyun amaçlı kapalı ve güvenli bir ortam oluşturulabilir. Milli Eğitim daha çok destek verebilir. Daha çok fiziki materyal olabilir. Bu materyaller okula gönderilecek ödenek ya da hayırseverlerin katkıları ile sağlanabilir." (K4)
	Spor salonunun yapılması	1	"Okulun bahçesinde yeterli alan olduğu için üstü kapalı bir alan oluşturulabilir." (K10)
	Peysaj çalışmalarının yapılması	1	"...ve okula sahip çıkılması gerekli çevre düzenlemelerinin önünü açacaktır." (K11)

Bu soru analiz edildiğinde; Okulun Fiziki Şartlarından Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 9'dan bakıldığında; katılımcıların yarısına yakınının (9) okul olarak kullanılacak elverişli binaların inşa edilmesi gerektiğinden bahsedilmiştir. Ayrıca katılımcıların beşi bina ile ilgili daha sık bakım ve temizlik yapılması gerektiği ve katılımcıların üçü okul uzak olduğu için servis araçlarının ayarlanması gerektiğinden bahsetmiştir. Görüşme sorusu 9; Öğretim programından kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10*Öğretim Programından Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması, Kategoriler, Frekanslar*

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
Öğretim Programından Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler	Farklı müfredatların uygulanması	10	"Öğrencilere diğer Türk okullarından farklı olarak sadece kampa özel ortak müfredat hazırlanması ve uygulanması, uyum eğitimleri verilmekte olmasına rağmen maalesef yeterli olamamaktadır." (K11) "Kamp içerisindeki öğrenci ve veli profili göz önünde bulundurularak diğer okullardan ayrı bir program hazırlanıp uygulanabilir." (K10)
	Sadeleştirilmiş müfredatın uygulanması	7	"Okuldaki eğitim gören dezavantajlı öğrenci kitlesi için daha çok konuşmaya, anlamaya ve anlatmaya yönelik basite indirgenilmiş bir program hazırlanabilir. " (K3) "Kamptaki okullar düşünülerek seviyeye uygun başka kitaplar hazırlanabilir. Çünkü bu öğrenciler Türkçe bilmiyorlar bizler önce onlara Türkçe öğretiyoruz sonra dersleri anlatıyoruz bunun için müfredat sadeleştirilebilir." (K5)
	Okul dışı etkinlikleri içeren müfredatın uygulanması	1	"Öğrencilerin gezi vb sosyal etkinliklerle kamp dışındaki toplumsal hayatı görmelerine ve gözlemlmelerine imkan tanınabilir. Bu sayede okulda öğrenilen bazı konuların öğrenciler açısından karşılık bulması sağlanabilir" (K15)

Bu soru analiz edildiğinde; Öğretim Programından Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 10'dan bakıldığında; katılımcıların yarısından fazlasının (10) Suriyeli öğrencilere farklı müfredatın uygulanması gerektiğinden bahsetmiştir. Ayrıca katılımcıların yedisi müfredatın sadeleştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Görüşme sorusu 10; Personelden kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? açıklayınız şeklindedir. Bu sorunun analizi Tablo 11'de sunulmuştur.

Tablo 11

Personelden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması, Kategoriler ve Frekanslar

Tema	Kategoriler	Görüş Sayısı (N)	Örnek Görüşler
	Personel sayısının artırılması	12	"Hizmetli sayısı artırılarak temizlik sorunu çözülebilir. Bunun için ilgili bakanlık tarafından müdürlüğümüze ödenek gönderilip ya hizmet alımını okulumuz yapar ya da hizmetli personel doğrudan okulumuza görevlendirilebilir." (K3) "Okulda bulunan müdür yardımcısı normu artırılabilir. Böylece hizmet kollarında ortaya çıkabilecek aksaklıklar önenebilir. Temizlik personeli eksikliği ise Bakanlık tarafından okula doğrudan gönderilen ödenek ile karşılanabilir ya da İŞ-KUR üzerinden ilave personel alımı yapılabilir." (K4)
Personelden Kaynaklı Sorunların Çözümü	Personelin ekonomik ve sosyal yönden desteklenmesi	3	"Burada çalışan öğretmen ve personelin ekonomik ve sosyal yönden desteklenerek buradaki çalışma ortamının teşvik edici hale gelmesi sağlanabilir" (K2) "Okulun maddi ve sosyal yönden öğretmenlere teşvik edici bir hale getirilmesi ve okulun cazip hale getirilmesi." (K11)
	Kampta yaşayan Suriyelilerin hizmetli olarak görevlendirilmesi	2	"...veya Suriyeli velilerden okulun temizliğine yardımcı olmaları istenir ve karşılığında ücret verilir. Bu ücret ise Göç İdaresince karşılanabilir." (K5) "...Müdür yardımcısı ve memur normu artırılmalıdır. Temizlik personeli Özellikle kampta yaşayan Suriyelilerden seçilmelidir. Böylece Suriyeli vatandaşları da topluma katmış ol" (K7)
	Personelin görev süresinin uzatılması	1	"Hizmetli, personellerin sık sık değişmesi nedeniyle okula alışmakta zorlanmaları, çalışanların işinin sona erip yenilerinin döngüye girmesinin engellenmesi sorunun çözümüne katkı sağlayacaktır." (K1)
	Personele işi ile ilgili seminer verilmesi	1	"...Göreve başlamadan önce personellere görevleri ile ilgili görev alanı ve sorumlulukları hakkında bir bilgilendirici eğitim verilebilir. Bu şekilde iş bölümü ve uzmanlaşmaya dayalı daha etkili bir çalışma ortamı oluşturulabilir." (K10)

Bu soru analiz edildiğinde; Personelden Kaynaklı Sorunlara Yönelik Çözümler Teması oluşturulmuştur. Bu temaya Tablo 11’den bakıldığında; katılımcıların büyük çoğunluğunun (12) okulda çalışan personel sayısının artırılması gerektiğinden bahsetmiştir. Ayrıca katılımcıların üçü personelin ekonomik ve sosyal yönden desteklenmesi gerektiğinden ve katılımcıların ikisi ise kampta yaşayan Suriyelilerin hizmetli olarak görevlendirilmesinin faydalı olacağından bahsetmiştir.

Şekil 2

Çözümlere Yönelik Temalar



TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerden kaynaklı karşılaştığı sorunlar olarak, Suriyeli öğrencilerin yeterince Türkçe bilmediği, temizlik alışkanlığının ve sosyalleşmesinin yetersiz olduğu, çeşitli davranış problemi gösterdiği, derse katılımda isteksiz olduğu, Türkçe öğrenmeye yönelik ailelerin direnç gösterdiği, iletişim sorunu olduğu ve öğrenci dikkatinin çabuk dağıldığı verilmiştir. Farklı kültürden gelen Suriyeli öğrencilerin Türkçe'yi iyi bilememeleri ve kültürel farklılıkların olması olağan karşılanmaktadır. Çünkü öğrencilerin içinde yaşadığı toplum farklı bir kültüre sahiptir. Bu sonuca paralel olarak, Levent ve Çayak (2017) Suriyeli öğrenciler ile dil engeli yüzünden iletişim kurulamadığını ve öğrencilerin okula uyum sağlayamadığını bulmuşlardır. Yine başka bir çalışmada, Bulut vd. (2018) Suriyeli öğrencilerin anadilinin farklı olmasından dolayı öğrencilerle iletişim sorunu yaşandığı, Türkçe dersinin anlaşılmadığı, kültür farklılığının olduğu, yaşadığı ortam ve dil farklılığı yüzünden öğrencilerin içinde bulunduğu topluma uyum sağlayamadığını bulmuşlardır. Jafari vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada, Suriyeli öğrencilerin dil ve kültürel farklılığından dolayı akranları ile iletişim kuramadığı, topluma uyum sağlayamadığı ve kamp dışında bulunan Suriyeli ailelerin ekonomik güçlükler çektiğini bulmuşlardır. Ergen ve Şahin (2019) yaptıkları bir çalışmada, Suriyeli öğrencilerin matematik ve Türkçe dersinde yetersiz olduğu, yaşı büyük öğrencilerin uyum sorunu yaşadığı ve arkadaş seçimlerini kendi aralarında yaptıklarını bulmuşlardır. Kiremit vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada Suriyeli öğrencilerin karşılaştıkları en büyük sorunun Türkçe bilmedikleri için Türk akranları ile anlaşamadığı ve uyum sağlayamadığı, öğretmenler sınıflarında bulunan Suriyeli öğrenciler ile iletişim kuramadığı ve onları eğitim-öğretimin içerisine katamadığını bulmuşlardır. Özenç ve Saat (2019) yaptıkları bir çalışmada, dil farklılığı nedeni ile öğrenciler ile iletişim kurulamadığı, uyum ve devam problemi yaşandığı, öğrencilerin Türkçe bilememesinden dolayı Türkçe dersinde başarılı olamadıklarını bulmuşlardır. Velilerden kaynaklı sorunlar olarak, Suriyeli velilerin Türkçe öğrenmek istemediği, kişisel bakım becerilerinin yetersiz olduğu, okula yönelik isteksiz davrandığı, sosyalleşme konusunda velilerin yetersiz kaldığı katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Aileler açısından düşünüldüğünde, ailelerin Arap kültüründen gelmesi ülkemizin kültürünü kabullenmeyi ve Türkçe'yi öğrenmeyi zorlaştırmış olabilir. Ayrıca dil ve kültür farklılığına bağlı olarak ailelerin içinde bulunduğu topluma uyumunu zorlaştırmış olabilirler. Bu sonuca paralel olarak Bulut vd. (2018) birlikte yaptıkları bir çalışmada; öğrenci velileri ile anadilin farklı olması nedeni ile iletişim sorunu yaşandığını bulmuşlardır. Ergen ve Şahin (2019) yaptıkları bir çalışmada; velilerin okula ilgisiz olduğunu bulmuşlardır. Fiziki şartlardan kaynaklı sorunlar olarak; sınıflar konteyner olduğu için sınıflara ses girdiği, iklimsel yalıtımın yetersiz olduğu, okulun kampın uzak bir yerinde bulunduğu için geliş-gidişin zaman aldığı ve yorucu olduğu, teknolojik alt yapının yetersiz olduğu, bahçe peyzajının, spor salonunun ve bahçede oyun alanının olmadığı katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Suriyeli vatandaşların kaldıkları evler ağırlıklı olarak konteyner şeklinde kurulmuştur. Çünkü Suriye'de savaş sona erdikten sonra bu insanların ülkesine dönebileceğinin düşünülmesinden dolayı ya da acil bir ihtiyaçtan dolayı bu çözüm yoluna başvurulmuş olabilir. Öğretim programından kaynaklı sorunlar olarak; müfredatın Suriyeli öğrencilere uygun olmadığı, müfredatın çok fazla ve ağır olduğu katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Suriyeli öğrencilerin Türkçe'yi iyi bilememelerinden dolayı okutulan müfredatın ve ders kitaplarının bu öğrencilere ağır geldiği düşünülebilir. Bulut vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada, anadilin farklı olması nedeni ile Türkçe dersinin anlaşılmadığı ve bu bağlamda hazırlanan Türkçe Öğretim Programı'nın ihtiyaçları karşılayamadığı ve ayrıca hazırlanan kitapların yetersiz kaldığını bulmuşlardır. Personelden kaynaklı sorunlar olarak, okulda yeterince personel bulunmadığı ve personelin sürekli yer değiştirmesinden dolayı eğitim-öğretimin olumsuz yönde etkilendiği katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Suriyeli öğrencilerin bulunduğu kamplar genellikle yerleşim yeri dışında kurulmuştur. Bu okullara atanan personeller şehir-okul mesafesi uzak olmasından dolayı sürekli yer değişikli isteğinde bulunmuş olabilir.

Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlara yönelik çözüm önerileri olarak, Türkçe öğrenme ve okula uyum konusunda velilerin bilinçlendirilmesi gerektiği, okulda düzenlenecek etkinliklerin Türkçe ağırlıklı olması gerektiği, temizlik konusunda öğrencilere örnek olunması gerektiği ve okula yönelik uyum çalışmalarının yapılmasının öğrenciyi destekleyici nitelikte olacağı ileri sürülmektedir. Çünkü Suriyeli öğrenciler ağırlıklı olarak Türkçe konuşulan etkinliklere yöneltilirse onların Türkçe öğrenmelerinin daha hızlı bir şekilde gerçekleşmesi söz kosudur. Ayrıca Suriyeli olan öğretmenlerin bu okullarda görev alması öğrencilerin adaptasyonunu ve dil eğitimini olumlu yönde destekleyebilmektedir. Suriyeli ve Türk öğrencilerin bir arada olduğu oyunların organize edilmesi yabancı öğrencilerin iletişimini olumlu yönde destekleyebilmektedir. Bu sonuca paralel olarak, Levent ve Çayak (2017) her okulda Arapça bilen bir öğretmenin olması dil sorununun çözümüne olumlu katkısı olacağını ileri sürmüşlerdir. Bulut vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada, öğretmenlerin öğrencileri ile etkileşime girmesinin öğrencilerin derse katılımını olumlu yönde desteklediğini, öğrencilerin sınıfın bir parçası olarak görüldüğünü ve ek olarak Suriyeli öğrencilerin öğretime başlamadan önce Türkçe eğitim alması gerektiğini bulmuşlardır. Kiremit vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada, Suriyeli öğrencilere yönelik öğretim ve uyum programının hazırlanması gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Özenç ve Saat (2019) yaptıkları bir çalışmada Suriyeli öğrencilerin Türkçe dil kurslarına gönderilmesinin iyi olacağını, okullarda Arapça dilini bilen öğretmenlerin istihdam edilmesi gerektiğini bulmuşlardır. Yiğit vd. (2021) yaptıkları bir çalışmada; Suriyeli öğrenciler için dil engeli olduğu, öğrencilerde uyum sorunu görüldüğü bunun da öğretmenlerin hoş görülmesi yaklaşımı ile aşılabileceği ve öğrencilere yönelik yapılan aktivitelerin sosyal uyumu kolaylaştırdığını bulmuşlardır. Velilerden kaynaklı sorunların çözümü olarak; velilere yönelik çeşitli kursların düzenlenmesinin iyi olacağı, sosyal kaynaşma etkinliklerinin düzenlenmesi gerektiği ve velilere güven duygusunun aşılmasının önemli olduğu katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Özellikle velilere güven duygusunun aşılması birçok sorunun çözümünü de getirebileceği aşıkardır. Bu sonuca paralel olarak, Ergen ve Şahin (2019) Suriyeli öğrencilerin ayrı sınıflarda eğitim görmesi gerektiğini, velilerin ve öğretmenlerin çeşitli eğitimlere katılmasının iyi olacağını bulmuşlardır. Özenç ve Saat (2019) yaptıkları bir çalışmada velilere yönelik gerçekleştirilecek sosyal aktivitelerin faydalı olacağını ileri sürmüşlerdir. Okulun fiziki şartlarından kaynaklı sorunların çözümü olarak; okul için konteynerden ziyade elverişli binaların yapılması gerektiği, eğer yapılamayacak ise konteynerlerin daha sık bakım ve temizliğinin yapılmasının faydalı olacağı, okul kamptan uzakta olduğu için servis araçlarının ayarlanması gerektiği, okula spor salonunun yapılmasının yararlı olacağı ve peyzaj çalışmalarının okula ayrı bir hava katacağı katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Okulların konteynerlerden ziyade binalardan oluşturulması birçok sorunun çözümünü de kendiliğinden getirebilmektedir. Çünkü okulların binalar şeklinde yapılması ile ses ve ısı yalıtımı gibi sorunların kendiliğinden ortadan kalması söz kosudur. Öğretim programından kaynaklı sorunların çözümü olarak; Suriyeli öğrencilere yönelik farklı türden müfredatın hazırlanıp uygulanması gerektiği ve müfredatın sadeleştirilmesinin iyi olacağı katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Suriyeli öğrencilerin farklı dil ve kültürden gelmesinden dolayı ortaya çıkan sorunların çözümünde onlara uygun müfredatın hazırlanması gerektiği düşüncesi ileri sürülebilmektedir. Kiremit vd. (2018) yaptıkları bir çalışmada, Suriyeli öğrencilere yönelik farklı bir programın uygulanmasının iyi olacağını bulmuşlardır. Personelden kaynaklı sorunların çözümü olarak; okulda çalışan personel sayısının artırılması gerektiği, görevlendirilen personelin yeri geldiğinde ödüllendirilmesinin personeli olumlu yönde teşvik edeceği ve personelin okulda çalışma süresinin uzatılması gerektiği katılımcı ifadelerinden anlaşılmıştır. Bu tür okullarda çalışan personellere çeşitli teşviklerin getirilmesi bu sorunların çözümüne katkı sağlayabilmektedir.

Öneriler

1. Suriyeli öğrenciler için okul öncesi eğitim zorunlu tutulabilir. Okul öncesinin içeriğinin de Türkçe olabilir.
2. Öğrencilere temizlik alışkanlığı kazandırmak için örnek davranışlar senaryo edilebilir. Örnek davranış gösteren öğrenciler ödüllendirilebilir.
3. Olumsuz davranış gösteren öğrencilere doğru davranışın nasıl olması gerektiği konusunda örnek davranışlar sergilenebilir ve doğru davranış yapan öğrenciler de hemen ödüllendirilebilir.
4. Öğrencilerin sosyalleşmesi için düzenli aralıklar ile farklı ilkokullara götürülerek ders görmesi sağlanabilir.
5. Velilere yönelik Türkçe ve okuma-yazma öğretimi kursları gerçekleştirilebilir.
6. Velilerin okulda çalışması sağlanabilir.
7. Velilere yönelik hijyen eğitimi kursu verilebilir.
8. Velilere güven vermek ve toplumsal uyumu sağlamak için okula davet edilerek çeşitli etkinlikler gerçekleştirilebilir.
9. Öğrencilere uygulanacak müfredat sadeleştirilebilir.
10. Kamplarda bulunan okul binaları ihtiyaçları karşılayacak şekilde inşaa edilebilir.
11. Okulda çalışacak personel sayısı artırılarak çalışan personel ödüllendirilebilir ve bu okullarda çalışmaya yönelik çeşitli teşvikler verilebilir.

KAYNAKÇA

- Aykırı, K. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki suriyeli öğrencilerin eğitim durumlarına ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, (2), 44-56.
- Bulut, S., Kanat Soysal, Ö. & Gülçiçek, D. (2018). Suriyeli öğrencilerin türkçe öğretmeni olmak: suriyeli öğrencilerin eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1210-1238.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design*. SAGE.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design* (4.Basım). SAGE.
- Erdem, C. (2017). Sınıfında mülteci öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlar ve çözüme dair önerileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 26-42.
- Ergen, H. & Şahin, E. (2019). Sınıf öğretmenlerinin suriyeli öğrencilerin eğitimi ile ilgili yaşadıkları problemler. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(44), 377-405.
- Galloway, F. J. & Jenkins, J. R. (2009). The adjustment problems faced by international students in the United States: A comparison of international students and administrative perceptions at two private, religiously affiliated universities. *NASPA Journal*, 46(4), 661-673.
- Hamilton, R. & Moore, D. (2004). Educational interventions for refugee children. Theoretical perspectives and implementing best practice. Routledge Falmer.
- İçel, K., Ocağ, G. & Baysal, E. A. (2024). Teacher opinions on problems resulting from individual and cultural differences in the adaptation class of students from different nationalities. *Eğitim ve Bilim, early release*, 1-22.

- Jafari, K. K., Tonga, N. & Kışla, H. (2018). Suriyeli öğrencilerin bulunduğu sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin görüşleri ve uygulamaları. *Academy Journal of Educational Science*, 2(2), 134-146.
- Kardeş, S. & Akman, B. (2018). Suriyeli mültecilerin eğitime yönelik öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 17(3), 1224-1237.
- Kiremit, R. K., Akpınar, Ü. & Akcan, A. T. (2018). Suriyeli öğrencilerin okula uyumları hakkında öğretmen görüşleri. *Kasamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 1-11.
- Kirova, A. (2001). Loneliness in immigrant children: Implications for classroom practice. *Childhood Education*, (77), 260-267.
- Levent, F. & Çayak, S. (2017). Türkiye'deki suriyeli öğrencilerin eğitime yönelik okul yöneticilerin görüşleri. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14-1(27), 21-46.
- Öner, G. & Dur, H. (2023). Yabancı uyruklu öğrencilerin okula uyum süreçlerine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri. *Anadolu University Journal of Education Faculty*, 7(1), 285-307.
- Özcan, A. S. (2018). Çok kültürlülük bağlamında Türkiye'nin suriyeli öğrencilere yönelik eğitim politikası. *PESA International Journal of Social Studies*, 4(1), 17-29.
- Özenç, E. G. & Saat, F. (2019). Sınıf öğretmenlerin suriyeli öğrencilerin eğitimde karşılaştığı sorunlar. *International Journal of Active Learning*, 4(2), 60-74.
- Patton. M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oaks. Sage.
- Topaloğlu, B. & Çam Aktaş, B. (2022). Okul psikolojik danışmanlarının gözünden mülteci öğrenciler. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 13(1), 69-84.
- United Nations High Commissioner for Refugees (UTHCFR). (2023, 8 Eylül). *Refugees and asylum seekers in Turkey*. <https://www.unhcr.org/tr/en/refugees-and-asylum-seekers-in-turkey>.
- Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHVEK). (2019, 6 Eylül). *Osmaniye cevdetiye geçici barınma merkezi ziyareti* (Rapor). https://www.tih.gov.tr/upload/file_editor/2019/09/1569502591.pdf.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (10. Basım). Seçkin.
- Yiğit, A., Şanlı, E. & Gökalp, M., (2021). Türkiye'deki Suriyeli öğrencilerin okula uyumlarına yönelik öğretmen, okul yöneticileri ve öğrencilerin görüşleri. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 471-496.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

With the outbreak of the civil war in Syria, millions of people were forced to leave their homeland. As a result of the 2011 Arab Spring, a mass migration movement including Syria started (Aykırı, 2017; Jafari et al., 2018; Kiremit et al., 2018; Ergen & Şahin, 2019; Yiğit et al., 2021). After the civil war in Syria, many Syrian refugees were settled in camps in neighboring countries, including Turkey. Considering the negative effects of the war, these camps contribute to sustaining life, providing educational opportunities and bright futures for children. Turkey

has not withheld the necessary support to the children of Syrian families who fled the devastating effects of the war and settled in camps in Turkey. Despite the aid provided to Syrian citizens, it is difficult to get used to living away from home in a different language and culture. These factors inevitably have a negative impact on the educational orientation of children of Syrian families. In this context, Turkey has treated Syrian families as guests and provided all kinds of assistance and support to help them overcome the traumas caused by the war. In addition to the vital support provided in the camps, schools were built to provide planned education for the children in the camps. The educational opportunities offered to students living in camps for Syrian citizens support their upbringing as individuals who will contribute to their nation when they return home in the future

Purpose of the Research and Research Questions

The aim of this research: To investigate the problems faced by classroom teachers working in Syrian camps and the solutions.

Research Problem: What are the problems faced by classroom teachers working in Syrian camps and what are the solutions?

Sub-Problems:

- What are the problems faced by classroom teachers working in Syrian camps?
- What are the solutions to the problems faced by classroom teachers working in Syrian camps?

Method

This study was designed according to a case study within the framework of qualitative research approach. According to Creswell (2009), in a case study, a program, case, activity or process that deeply affects one or more people is deeply investigated by the researcher.

Discussion and Conclusion

The problems encountered by classroom teachers working in Syrian camps due to students were as follows: Syrian students do not know enough Turkish, have insufficient hygiene habits and socialization, show various behavioral problems, are reluctant to participate in lessons, show resistance from families towards learning Turkish, have communication problems, and are easily distracted. As problems arising from parents, it was understood from the participant statements that Syrian parents did not want to learn Turkish, had inadequate personal care skills, were reluctant to attend school, and that parents were inadequate in socialization. As for the problems arising from physical conditions, it was understood from the participant statements that the classrooms were inadequate because they were containers, the climatic insulation was inadequate, the school was located in a remote part of the camp and the commute was time-consuming and tiring, the technological infrastructure was inadequate, there was no garden landscaping, gymnasium and playground in the garden. As problems arising from the curriculum, it was understood from the participant statements that the curriculum was not suitable for Syrian students and that the curriculum was too much and heavy. As problems arising from personnel, it was understood from the statements of the participants that there were not enough personnel in the school and that education and training were negatively affected due to the constant relocation of personnel.

As solutions to the problems faced by classroom teachers working in Syrian camps, it is suggested that parents should be made aware of the need to learn Turkish and adapt to school, the activities to be organized at school should be predominantly in Turkish, students should be set an example in terms of cleanliness, and school adaptation activities should be carried out to support the students. Because if Syrian students are directed to predominantly Turkish-speaking

activities, it is possible for them to learn Turkish more quickly. In addition, Syrian teachers working in these schools can positively support students' adaptation and language education. Organizing games where Syrian and Turkish students are together can positively support the communication of foreign students. As a solution to the problems caused by parents, it was understood from the participant statements that it would be good to organize various courses for parents, social cohesion activities should be organized and it is important to instill a sense of trust in parents. As a solution to the problems arising from the physical conditions of the school, it was understood from the statements of the participants that suitable buildings should be built for the school rather than containers, if this cannot be done, containers should be maintained and cleaned more frequently, shuttle buses should be arranged since the school is far from the camp, it would be useful to build a sports hall for the school and landscaping works would add a different atmosphere to the school. As a solution to the problems arising from the curriculum, it was understood from the participant statements that different types of curricula should be prepared and implemented for Syrian students and that it would be good to simplify the curriculum.

Suggestions

1. Preschool education for Syrian students can be made compulsory. The content of preschool education can include Turkish and play-based activities.
2. Exemplary behaviors can be scripted to teach students the habit of cleanliness. Students who show exemplary behavior can be rewarded.
3. Students who show negative behavior can be shown examples of how to behave in a correct way and students who behave correctly can be rewarded immediately.
4. Students can be taken to different primary schools at regular intervals for socialization.
5. Turkish and literacy courses can be organized for parents.
6. Hygiene training courses can be offered for parents.
7. In order to reassure parents and ensure social cohesion, various activities can be organized by inviting them to the school.

EKLER

Ek 1: Görüşme Formu

Bu araştırmanın amacı, Suriyeli kampında çalışan sınıf öğretmenlerin karşılaştığı sorunlar ve çözüm yollarını incelemektir. Elde edilen veriler sadece bilimsel amaç çerçevesinde kullanılacaktır. Size kendinizi tanıttıcı isim soy isim vb. herhangi bir kişisel bilgi sorulmayacaktır. Çalışmaya katılmayı kabul ettiğiniz ve sorulara içtenlikle cevap verdiğiniz için teşekkür ederiz.

Araştırmacılar

1. Demografik Sorular

Yaş:

Cinsiyet:

Mesleki Kıdem:

Okul türü: Köy () Kasaba () İlçe () İl ()

GÖRÜŞME SORULARI

Sorunları Belirlemeye Dönük Sorular:

1. Öğrencilerden kaynaklı sorunlar nelerdir? Açıklayınız.
2. Velilerden kaynaklı sorunlar nelerdir? Açıklayınız.

3. Okulun fiziki şartları, eğitim materyali gibi kaynaklı sorunlar nelerdir? Açıklayınız.
4. Öğretim programlarından kaynaklı sorunlar nelerdir? Açıklayınız.
5. Personellerden (müdür, öğretmen, memur, hizmetli...) kaynaklı sorunlar nelerdir? Açıklayınız.

Çözüm Yollarını Belirlemeye Dönük Sorular:

1. Öğrencilerden kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız.
2. Velilerden kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız.
3. Okulun fiziki şartları, eğitim materyali gibi kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız.
4. Öğretim programlarından kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız.
5. Personellerden (müdür, öğretmen, memur, hizmetli...) kaynaklı sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir? Açıklayınız.